

REFERAT Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget d. 04-06-2024

Mødedato Tirsdag d. 04. juni 2024 kl. 17:00

Mødested Mødelokale 13

Indholdsfortegnelse

BNK Oprettelse af Naturparkråd.....	3
BNK Ren Horsens Fjord-fonden - status og plan for 2024.....	5
BNK Godkendelse af Horsens Kommunes Natura 2000 handleplaner 2022-2027.....	7
BNK Ændring af anvendelse af midler til rekreative tilbud ved og omkring Boller Mole.....	10
BNK Budgetopfølgning pr. 30. april 2024.....	12
BNK Orientering om BioScape Endelave.....	15
BNK Orientering om miljøtilsynsindsatsen med virksomheder og landbrug i 2023.....	17
BNK Orientering om statusopfølgning på budgetaftale 2024-2025.....	19
BNK Orientering fra formanden og administrationen.....	20
Underskriftsark - Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget, 4.6.2024.....	21

Punkt 1: BNK Oprettelse af Naturparkråd

01.05.15-A00-7-23

Resume

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkendte i januar 2024 at igangsætte arbejdet, med at få en mærkning som naturpark i Gudenå-området. Det sker i tæt samarbejde med en gruppe af frivillige borgere.

Det indebærer bl.a. nedsættelse af et Naturparkråd, der er et bindeled mellem Naturpark Gudenåen og dens interessenter.

Administrationen foreslår, at formandskabet for Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget bliver medlemmer af Naturparkrådet.

Sagen afgøres af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender, at formandskabet for Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget bliver medlemmer af Naturparkrådet.
2. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender, at formanden for Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget bliver formand for Naturparkrådet.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget vedtog indstillingen.

Sagsfremstilling

En gruppe af frivillige med base i Friluftsrådet Søhøjlandet arbejder på at etablere en naturpark omkring Gudenåens forløb i Horsens Kommune. De frivillige har i marts 2024 etableret foreningen "Naturpark Gudenås Venner".

Mærkningen som naturpark hører under Friluftsrådet og beskrives, som *"et kvalitetsstempel på, at kommunen rummer et særligt sammenhængende naturområde af national eller regional betydning. Mærkningsordningen Danske Naturparker sikrer en langsigtet planlægning og udvikling af natur, kultur og friluftsliv i samspil med en landdistriktsudvikling til gavn for bosætning, turisme og øvrige erhverv i naturparken."*

Den foreløbige vision for Naturpark Gudenåen er formuleret som følgende: *"Vi vil skabe grundlag for bæredygtig udvikling, benyttelse, beskyttelse og formidling af områdets natur, kultur og historie gennem sociale fællesskaber"*.

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkendte den 16. januar 2024, at administrationen i samarbejde med relevante interessenter igangsætter arbejdet, med at få en mærkning som naturpark i Gudenå-området.

Naturparkråd skal oprettes

Et af kriterierne for at få en mærkning som naturpark er, at der oprettes et naturparkråd.

Naturparkrådet sammensættes af relevante interessenter. Det er et rådgivende organ, der skal koordinere og kvalificere indsatserne i Naturpark Gudenåen i et tæt samarbejde med de frivillige og Horsens Kommune.

Naturparkrådet vil bl.a. indgå i arbejdet med tilvejebringelsen og gennemførelsen af naturparkplanen. Naturparkplanen er det redskab, der beskriver formålet og visionen med naturparken på længere sigt. Naturparkplanen indeholder også en beskrivelse af de lang- og kortsigtede mål samt de projekter, der skal realiseres i perioden for mærkning af naturparken. Naturparkplanen skal revideres hvert 5. år og godkendes af Friluftsrådet.

Friluftsrådet skriver om Naturparkrådet, at det er en god idé, at formanden for rådet er medlem af kommunalbestyrelsen.

Videre proces

Der arbejdes lige nu med ansøgningen til Friluftsrådet, der har frist den 1. oktober 2024.

Der planlægges et møde med de foreninger, der inviteres ind i Naturparkrådet. Her vil formandskabet for Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget ligeledes deltage.

Der skal også udarbejdes et kommissorium for Naturparkrådet, der vil blive forelagt udvalget til godkendelse.

/FHL

Bilag

Danske Naturparker Vejledning 2020_WEB

Punkt 2: BNK Ren Horsens Fjord-fonden - status og plan for 2024

00.00.00-G01-5-24

Resume

Forligspartierne bag budgetaftale 2024 og 2025 har etableret Ren Horsens Fjord-fonden for at sikre finansiering til initiativer under vandet, der kan medvirke til at genoprette de naturlige økosystemer i Horsens Fjord.

Med denne sag gives en status på igangværende initiativer og stilles forslag om nye initiativer til at forbedre vandmiljøet i fjorden.

De beskrevne initiativer er ikke en udtømmende liste, da der løbende arbejdes med nye initiativer.

Sagen afgøres af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen om status på igangværende initiativer til efterretning.
2. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender forslag til Ren Horsens Fjord-fondens initiativer i 2024.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget vedtog indstillingen.

Sagsfremstilling

Ren Horsens Fjord-fonden er etableret af forligspartierne bag budgetaftale 2024 og 2025 for at sikre finansiering til initiativer under vandet, der kan medvirke til at genoprette de naturlige økosystemer i Horsens Fjord.

Med denne sag gives status på initiativer og stilles forslag om nye initiativer under vandet til at forbedre vandmiljøet i fjorden.

Status på arbejdet i regi af Ren Horsens Fjord-fonden

Siden fonden blev lanceret på Byrådets nytårskur den 4. januar 2024, er der indkommet følgende midler til Ren Horsens Fjord-fonden:

- Fra Horsens Kommunes Naturpulje: 500.000 kr.
- Fra private og erhvervsdrivende: samlet ca. 127.000 kr.

Der er således samlet ca. 627.000 kr. i fonden. Det bemærkes, at Horsens Kommune har modtaget tilsagn om flere store donationer til fonden, men da disse ikke er offentliggjort endnu, indgår de ikke i oversigten.

Siden lanceringen har administrationen indgået en aftale med forskere fra Syddansk Universitet og formanden for Partnerskabet til Red Horsens Fjord.

Sammen med administrationen fastlægges de umiddelbare muligheder for at iværksætte flere initiativer under vandet, der i årene frem kan bidrage til genopretningen af de naturlige økosystemer i fjorden.

Desuden er arbejdet med fondsansøgninger igangsat, med henblik på at rejse yderligere finansiering til fonden og dermed til nye genopretningsinitiativer i fjorden.

Endelig har administrationen, i samarbejde med frivillige ildsjæle, iværksat kommunikations- og formidlingsaktiviteter for at øge kendskabet til fondens formål og mulighederne for at bidrage hertil.

Blandt andet er hjemmesiden www.renhorsensfjord.dk lanceret, events og informationsmøder har været afholdt og, der annonceres for fonden på sociale medier og på infostandere rundt om i kommunen.

Forslag til nye initiativer i 2024

Fjorden er Statens ansvarsområde. Det betyder, at alle initiativer under vandet skal godkendes af Kystdirektoratet og i nogle sammenhænge også af andre statslige myndigheder.

Ålegræsudplantning

Der er gode erfaringer med at udplante ålegræs i Horsens Fjord, og det udplantede ålegræs kan være med til at accelerere genvæksten af det flere steder i fjorden.

Der plantes udelukkende ålegræs i de områder, hvor det vurderes at kunne udbrede sig fra.

For nuværende har Kystdirektoratet godkendt, at der kan etableres ålegræs på bunden af fjorden i afgrænsede områder. Desuden har Horsens Kommune i efteråret 2023 ansøgt om tilladelse, til at etablere en række stenrev i fjorden og forventer at få svar i løbet af 2. kvartal 2024.

På den baggrund planlægger Horsens Kommune, i samarbejde med frivillige ildsjæle, at udplante ålegræs i stor skala i 2024.

Udplantningen vil blive igangsat i forbindelse med den nationale Ålegræssets dag og International Havdag den 8. juni, hvor Horsens Kommune vil være til stede med forskellige formidlingsaktiviteter. Initiativet vil strække sig over 10 dage og forventes at beløbe sig til 100.000 kr.

Udlægning af sten i fjorden

Forudsat Kystdirektoratets godkendelse vil Horsens Kommune desuden i 2024 kunne etablere op til 6 stenfelter i fjorden.

Initiativet er blandt andet blevet muligt som følge af tilsagn fra en lokal fond om en stor pengedonation, der endnu ikke er offentliggjort og derfor heller ikke fremgår af ovenstående oversigt over donationer til fonden.

I forbindelse med ansøgning om stenudlægning er der foretaget marinarkæologiske undersøgelser af de planlagte stenfelter.

Udgifterne hertil beløber sig til 170.000 kr.

Fiskebørnehaver og vidensformidling

Horsens Kommune foreslår desuden at etablere såkaldte fiskebørnehaver ved Horsens Havn.

En fiskebørnehave består af et mindre trådbur med fyld af sten og muslingeskaller, som fiskeynglen kan skjule sig i.

Dette initiativ vil primært være en formidlingsaktivitet, der skal bidrage til at formidle viden om fjordens tilstand og mulighederne for genopretning med blandt andet etablering af stenrev og muslingebanker.

Sideløbende hermed udruller Horsens Kommune, sammen med en lang række frivillige ildsjæle, i de kommende måneder endnu flere kommunikations- og formidlingsaktiviteter, der skal bidrage til at engagere endnu flere borgere, erhvervsdrivende, virksomheder m.v., i arbejdet for en ren Horsens Fjord. Initiativerne forventes at beløbe sig til 10.000 kr.

Den samlede økonomi for ovenstående initiativer forventes at beløbe sig til 280.000 kr.

Den ovenstående liste er ikke udtømmende og der arbejdes løbende med yderligere initiativer. Der arbejdes således med at afsøge nye områder, hvor der kan plantes ålegræs, udlægges stenfelter og eventuelt udsættes fiskeyngel.

/FHL

Punkt 3: BNK Godkendelse af Horsens Kommunes Natura 2000 handleplaner 2022-2027

01.05.00-K08-1-23

Resume

Forslagene til Horsens Kommunes fem Natura 2000-handleplaner blev godkendt af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget i januar 2024 og har efterfølgende været i offentlig høring.

I høringsperioden er der indkommet høringssvar fra Miljøstyrelsen, Foreningen Endelave Natur og Miljø samt flere privatpersoner.

Høringssvarene har givet anledning til mindre ændringer i handleplanerne.

Handleplanerne er nu klar til endelig godkendelse.

Sagen afgøres af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender de fem Natura 2000-handleplaner.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget vedtog indstillingen.

Sagsfremstilling

Miljøstyrelsen offentliggjorde den 3. juli 2023 sine Natura 2000-planer for de danske Natura 2000-områder, der udgør 257 udpegede beskyttelsesområder.

Planerne beskriver målene for de enkelte beskyttelsesområder i Danmark og fastlægger de indsatser, der skal ske for planperioden 2022-2027.

Natura 2000-planerne kan læses på Miljøstyrelsens hjemmeside. Se bilag "Bilag med links".

Landets kommuner har pligt til at udarbejde en handleplan for hvert Natura 2000-område, der skal medvirke til at gennemføre Miljøstyrelsens Natura-2000-planer.

De kommunale handleplaner skal være vedtaget senest den 3. juli 2024.

Handleplanerne skal ifølge lovgivningen indeholde:

- Kommunens prioritering af forventede indsatser i planperioden, på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete tiltag.
- Kommunens forventede initiativer, der vil blive gennemført i Natura 2000-handleplanen, herunder en plan for interessentinddragelse.
- En oversigt over fordelingen af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljøstyrelsen og offentlige lodsejere.
- En redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående seks års-periode. Det skal gøre det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-handleplanen er gennemført for den forudgående periode.

Natura 2000-områder i Horsens Kommune

Der ligger fem Natura 2000-områder i Horsens Kommune.

Forslagene til de fem Natura 2000-handleplaner blev godkendt af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget den 16. januar 2024 og er efterfølgende sendt i offentlig høring.

Alle fem Natura 2000-områder strækker sig ind i én eller flere nabokommuner. Handleplanerne for Natura 2000-områderne er derfor udarbejdet i samarbejde med den eller de kommuner, der er relevante for

hvert enkelte Natura 2000-område.

De fem Natura 2000-områder, der ligger delvist i Horsens Kommune, er:

- Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå (N52)
- Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov (N53)
- Yding Skov og Ejer Skov (N54)
- Horsens Fjord, havet øst for og Endelave (N56)
- Bygholm Ådal (N256)

De fem handleplaner er en videreførelse af handleplanerne i den tidligere planperiode 2016-2021, der blev vedtaget af Byrådet den 28. marts 2017.

Eksempler på gennemførte handlinger i planperioden er rydning af krat og træer med efterfølgende græsning af dyr, bekæmpelse af invasive arter, forbedring af hydrologi, indhegning og afgræsning af nye områder, sikring af levesteder for områdets ynglefugle m.v.

Handleplanerne for den kommende planperiode 2022-2027 indeholder samme indsatser til fortsat sikring og forbedring af Natura 2000-områderne. Indsatserne i handleplanerne skal i videst muligt omfang gennemføres ved frivillige aftaler med lodsejere.

Flere af indsatserne kan finansieres gennem tilskud fra EU-landdistriktsmidler, hvor både kommunen og private lodsejere kan søge om at få dækket deres udgifter i forbindelse med rydning, hegning og afgræsning.

Dog vil kommunen selv skulle finansiere de indsatser, der ikke kan gives tilskud til via landdistriktsmidlerne, såsom bekæmpelse af invasive arter og hedepleje, der også hidtil har været dækket af kommunale driftsmidler.

Høring

Forslagene til handleplanerne har været i offentlig høring i 8-9 uger i forskellige tidsrum.

De modtagne høringssvar er gengivet og kommenteret i fem hvidbøger, én pr. Natura 2000-område. De fem hvidbøger og de endelige handleplaner er vedlagt som bilag.

Der er indkommet mellem et og fem høringssvar til hver handleplan. Heraf var kun nogle af høringssvarene henvendt til Horsens Kommune.

Høringssvarene indeholder konkrete bemærkninger og spørgsmål til handleplanernes indhold, der besvares i hvidbøgerne. Nogle af høringssvarene har givet anledning til mindre tekstrettelser og tilføjelser i de reviderede handleplaner. Alle ændringer er udspecificeret i hvidbøgerne.

Som eksempel kan nævnes:

- Miljøstyrelsen har i sine høringssvar foreslået tekstændring, der udspecificerer, at kommunerne er forpligtet til at sikre gennemførelsen af handleplanen jf. miljømålslovens § 46a, stk. 4, selvom de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås.
- I handleplanen for N56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave, hvoraf en stor del af Natura 2000-området er hav, indsættes følgende afsnit for at udspecificere, hvorfor handleplanen ikke indeholder indsatser om forbedring af havmiljøet: "*Jf. bekendtgørelsen om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner § 6, stk. 2 skal Natura 2000-planens mål om forbedret vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande realiseres gennem indsatsen i vandplanlægningen og skal ikke indgå i de kommunale Natura 2000-handleplaner (BEK nr 944 af 27/06/2016). Udfordringerne i kystvande indenfor Natura 2000-områder varetages i regi af de statslige vandområdeplaner med baggrund i EU's vandrammedirektiv (2000/60/EF).*"

Link til vandområdeplanerne 2021-2027 er vedhæftet i bilag "Bilag med links".

/FHL

Bilag

ENDELIG handleplan. N54 Yding Skov og Ejer Skov 2022-2027

ENDELIG handleplan. N56 Horsens Fjord 2022-2027

ENDELIG handleplan. N256 Bygholm Ådal 2022-2027

Hvidbog for Natura 2000 handleplan N54 Yding Skov og Ejer Skov

Hvidbog for Natura 2000-handleplan N56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave

Hvidbog for Natura 2000-handleplan N256 Bygholm Ådal

Bilag med links

ENDELIG handleplan. N52 Salten Langsø 2022-2027

Hvidbog for Natura 2000-handleplan N53 Sepstrup Sande

ENDELIG handleplan. N53 Sepstrup Sande 2022-2027

Hvidbog for Natura 2000-handleplan N52 Salten.

Punkt 4: BNK Ændring af anvendelse af midler til rekreative tilbud ved og omkring Boller Mole

01.00.00-P20-4-19

Resume

Byrådet godkendte i 2019 "Helhedsplan for Boller Landskaber", der er en plan for naturområderne i Horsens sydøst, herunder Klokkedal, Boller-skovene og landskaberne ned til fjorden.

Et af elementerne i helhedsplanen er en udvidelse af den eksisterende parkeringsplads på Boller Slotsvej.

Behovet for ekstra parkeringspladser har dog vist sig mindre end forventet. Administrationen foreslår i samarbejde med Naturstyrelsen, at midlerne i stedet anvendes til tiltag, der mindsker generende trafik fra knallerter. Naturstyrelsen er medfinansierende.

Det understøtter målet om at finde den gode balancegang mellem benyttelse og beskyttelse af naturen, jf. udvalgets arbejdsgrundlag.

Sagen afgøres af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender, at en mindre del af anlægsbevillingen Naturprojekt Ringvej Syd anvendes til etablering af ny sti gennem skoven ved Fiskerhuset og ny cykel-/knallert-p-plads ved Boller Mole.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget vedtog indstillingen.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 17. juni 2019 "Helhedsplan for Boller Landskaber", der er et element i videreførelsen af Ringvej Syd.

Den skal være med til at binde områderne sammen, så der skabes et sammenhængende natur- og skovområde, hvor de bynære rekreative muligheder styrkes.

Forligspartierne har i budgetaftale 2020 afsat 5 mio. kr. til realisering af 1. etape af helhedsplanen, hvor der nu er opført en ny helårs badebro ved Boller Mole og en rekreativ park Tyrstedlund Naturpark for midlerne.

Den 29. marts 2022 godkendte Byrådet, at de resterende anlægsmidler kunne bruges på markering af to ruter i Boller-skovene og opførelse af et toilet i nærheden af Boller Mole samt til udvidelse af den eksisterende parkeringsplads på Boller Slotsvej.

De to ruter er markeret og fungerer som sideruter til hovedstien rundt om Horsens Fjord.

Der har vist sig at være et mindre behov for ekstra parkeringspladser end først forventet, da de besøgende øjensynligt er gode til at tilgå badebroen via cykel eller knallert. En udvidelse af den eksisterende parkeringsplads på Boller Slotsvej er derfor skrinlagt.

Etablering af toilet i forbindelse med molen er endnu ikke igangsat og afventer bl.a. en række myndighedsgodkendelser.

Forslag om projektændring

Etablering af badebroen ved Boller Mole har været en succes og broen bliver besøgt af mange. Adgangen til broen sker til fods, på cykel eller på knallert.

Der er behov for at arbejde med foranstaltninger til at støtte færdslen til og omkring badebroen, hvor knallertkørere er tilbøjelige til at fortsætte forbi molen og videre ind gennem skoven til Boller Slotsvej, til

trods for, at det ikke er lovligt at køre i skoven. Det skaber uheldige situationer på de smalle stier med dårlige oversigtsforhold.

Naturstyrelsen og administrationen ønsker at imødekomme problematikken, ved at etablere en ny stiforbindelse gennem skoven. Stien vil blive en naturlig forlængelse af Bollerstien og vil blive en mere direkte forbindelse til Boller Slotsvej.

På den nye sti gøres knallertkørsel tilladt og derved bliver knallerter ledt lovligt gennem skoven. Derudover vil cyklende og gående få en mere direkte forbindelse fra parkeringspladsen ved Boller Slotsvej til badebroen, i forhold til den nuværende skovvej øst om Fiskerhuset.

Samtidig ønsker Naturstyrelsen og administrationen at etablere et egentligt parkeringsareal i grus til cykler og knallerter for enden af Bollerstien ved Boller Mole, for at imødekomme besøgende på cykel og knallert.

Et jævnt og befæstet parkeringsareal forventes at kunne tilskynde cyklister og knallertkørere, til at bruge den nye parkeringsplads i stedet for at køre helt ud til broen, hvor der af hensyn til ro og sikkerhed kun ønskes gående færdsel.

Anlæggene etableres i et samarbejde mellem Naturstyrelsen og Horsens Kommune med en ligelig fordeling af omkostningerne.

Administrationen peger på, at beløbet på 350.000 kr. til udvidelse af parkeringspladsen på Boller Slotsvej i stedet bruges på at etablere sti samt cykel-/knallert-parkeringsplads.

Efter anlægget er gennemført, vil Naturstyrelsen stå for driften af stien gennem skoven, mens Horsens Kommune vil stå for driften af den nye cykel-/knallert-parkeringsplads ved molen.

De i forvejen frigivne midler til afledt drift af parkeringspladsen på Boller Slotsvej anvendes i stedet til drift af den nye cykel-/knallert-parkeringsplads. Der søges således ikke om nye midler til afledt drift.

Der er opnået dispensation fra Kystdirektoratet til etablering af både sti og cykel-/knallert-p-plads indenfor strandbeskyttelseslinjen.

/FHL

Bilag

oversigtskort

Punkt 5: BNK Budgetopfølgning pr. 30. april 2024

00.30.14-000-6-23

Resume

Budgetopfølgning pr. 30. april 2024 vedr. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalgets drifts- og anlægsramme sendes til godkendelse i udvalget.

Budgetopfølgningen for Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalgets rammebelagte driftsområder viser samlet set et mindreforbrug på 17,6 mio. kr.

Ved Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalgets brugerfinansierede område (Affald og Genbrug) forventes mindreindtægter på 10,9 mio. kr.

Fagudvalgenes budgetopfølgninger pr. 30. april 2024 vil indgå i en samlet budgetopfølgning for Horsens Kommune til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Sagen afgøres af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender og fremsender budgetopfølgningen til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet, som led i den samlede budgetopfølgning for alle områder.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget vedtog indstillingen.

Sagsfremstilling

To gange årligt (pr. 30. april og 31. august) gennemføres der en samlet budgetopfølgning på udvalgenes budgetområder. Budgetopfølgningen forelægges det enkelte udvalg.

Budgetopfølgningen for Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget samles med budgetopfølgningerne for de andre fagudvalg og en samlet budgetopfølgning for kommunen forelægges Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

I det følgende gives der bemærkninger til budgetopfølgningen for Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Status for teknik- og miljøområdet andel af Økonomi- og Erhvervsudvalget er vedlagt i bilag til orientering for Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget - drift - skattefinansierede områder
Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget, forventet resultat i 2024:

2024 p/l, nettotal, i 1.000 kr.	Korrigeret budget 2024	Forventet regnskab 2024 (forbrug)	Forventet regnskab i.f.t. korr. budget	Overførsel fra 2023- 2024	Forventet overførsel fra 2024- 2025	Bevillingsansøgninger
---------------------------------------	------------------------------	--	---	---------------------------------	--	-----------------------

Skattefinansieret
drift

Rammebelagte
områder

Ejendomme	65.902	64.050	1.816	8.337	1.150	-666
Natur og Miljø	38.227	24.236	13.991	11.078	13.800	-191
Kollektiv trafik/Midttrafik og Endelavefærgen	73.247	71.487	1.760	-2.407	2.000	240
Rammebelagte områder i alt	177.377	159.773	17.567	16.988	16.950	-617
Ikke rammebelagte områder						
Ejendomme	-15.691	-15.691	0	0	0	0
Natur og Miljø	1.239	1.239	0	0	0	0
Ikke rammebelagte områder i alt	-14.452	-14.452	0	0	0	0
Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget i alt	162.925	145.321	17.567	16.988	16.950	-617

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalgets korrigerede budget på det skattefinansierede område før bevillingsansøgninger udgør 162,9 mio. kr. i 2024.

Ud fra budgetopfølgningen pr. 30. april 2024 forventes der et samlet mindreforbrug på 17,6 mio. kr. på de rammebelagte områder før bevillingsansøgninger.

På det rammebelagte område forventes samlet et mindreforbrug på 17,6 mio. kr. før bevillingsansøgninger. Der er overført 16,9 mio. kr. på de rammebelagte områder fra 2023. Resultatet af årets drift er således et mindreforbrug på 0,7 mio. kr.

Ved Ejendomme forventes et mindreforbrug ved de rammebelagte områder på 1,8 mio. kr. før bevillingsansøgninger. Der er overført 8,4 mio. kr. fra 2023 til 2024 ved Ejendomme. Resultatet af årets drift er således et merforbrug på 6,6 mio. kr. Dette skyldes særligt et forventet merforbrug ved vedligehold af forskellige ejendomme, udlejningsejendomme og servicearealer ved ældreboliger. Herudover forventes et mindreforbrug vedr. fjernvarmekonvertering grundet overførte midler fra tidligere år.

Ved Natur og Miljø forventes et mindreforbrug på ca. 14 mio. kr. Der er overført 11 mio. kr. fra 2023-2024. Resultatet af årets drift er således et mindreforbrug på 3 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget.

Mindreforbruget skyldes særligt, at anlægsstopet i 2023 og 2024 har påvirket igangsættelse af en række anlægslignende projekter, herunder disponerede projekter fra naturpuljen. Herudover forventes et mindreforbrug vedr. klimapuljen i forhold til det korrigerede budget.

Ved Endelavefærgen forventes et mindreforbrug på 1,8 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget før bevillingsansøgninger. Midlerne skal anvendes i 2025, når Endelavefærgen skal i dok.

Ved den kollektive trafik (Midttrafik) forventes rammeoverholdelse i 2024.

På de ikke rammebelagte områder forventes balance i forhold til det afsatte budget.

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget - brugerfinansierede område

Ved budgetopfølgningen pr. 30. april 2024 for det brugerfinansierede område Affald og Genbrug forventes der overordnet set mindreindtægter for 10,9 mio. kr.

Dette skyldes primært manglende regulering af indtægtsbudgetterne vedr. gebyrer til private husholdninger.

I 2023 og 2024 er gebyrerne til borgerne fastholdt, for at undgå for store udsving de enkelte år, inden gebyrerne skal reguleres som følge af indførelse af den nye affaldsordning (sortering i 10 fraktioner i efteråret 2024).

Indtægtsbudgetterne er prisfremskrevet, hvilket medfører en ubalance mellem indtægtsbudget og opnåede indtægter i 2024.

Herudover skal det nævnes, at svingende priser på de fraktioner, der indsamles i dagrenovationsordningen og på genbrugspladserne, kan påvirke regnskabsresultatet. Endelig er der usikkerhed om de endelige priser til behandling af de nye fraktioner, ved indførelsen af den nye affaldsordning til efteråret. Dette giver usikkerhed omkring det forventede regnskab på nuværende tidspunkt.

Det skal bemærkes, at der i budgettet for 2024 stadig forventes en større opsparring ved Affald og Genbrug end der er nødvendigt i året isoleret set.

Bevillingsansøgninger

Med budgetopfølgningen pr. 30. april 2024 fremsendes mindre bevillingsansøgninger vedr. særligt afledt driftsbudget, der kan afleveres til kassen på grund af forsinkelse eller ændring af anlægsprojekter.

Se bilag.

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget - anlæg

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalgets korrigerede anlægsbudget på det skattefinansierede område udgør netto 25,2 mio. kr. inkl. overførte midler fra tidligere år.

Ved budgetopfølgningen pr. 30. april 2024 forventes ved Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalgets anlægsprojekter på det skattefinansierede område samlet set et forbrug på 15,8 mio. kr., hvilket er 9,3 mio. kr. lavere end det korrigerede anlægsbudget.

Mindreforbruget i 2024 skyldes særligt mindre udgifter end budgetlagt vedr. vandløbsprojekt Vestbirk.

Dette projekt er forsinket grundet klage fra lodsejer.

Udgifterne til projektet forventes i stedet at falde i 2025-2026.

Under det takstfinansierede område (Affald og Genbrug) udgør det korrigerede anlægsbudget 122,7 mio. kr. Der forventes i 2024 et forbrug på ca. 90,3 mio. kr., hvilket er 32,4 mio. kr. lavere end det korrigerede anlægsbudget.

Mindreforbruget skyldes særligt, at budget til Vedslet Genbrugsplads ikke forventes anvendt i 2024.

Ændringer i rådighedsbeløb

Med budgetopfølgningen fremsendes enkelte ændringer af rådighedsbeløb i 2024 jf. bilag.

Reguleringerne fremsendes til godkendelse i Byrådet via den samlede budgetopfølgningssag, der sendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

/JMC

Bilag

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget, budgetopfølgning pr. 30.04.2024

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget omplaceringer og tillægsbevillinger, budgetopf 30.04.2

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget ændring i rådighedsbeløb v. budgetopf. 30.04.2024

Teknik- og Miljøområdet andel af Økonomi- og Erhvervsudvalget - budgetopfølgning pr. 30.04.202

Punkt 6: BNK Orientering om BioScape Endelave

01.00.00-P20-2-21

Resume

EU-life BioScape-projektet, hvis hovedformål er naturudvikling og grundvandsbeskyttelse på Endelave, er kommet i mål med processen om frivillige aftaler, om at udtage arealer fra landbrugsdrift.

Der er i alt udtaget 97,5 hektar markareal, hvilket er næsten dobbelt så meget som forventet. Arealerne må ikke længere dyrkes og skal fremover holdes, som var det beskyttet natur.

Horsens Kommune og Landbrugsstyrelsen har med en ny erstatningsmetode haft et vellykket forhandlingsforløb med lodsejerne, som frivilligt har udtaget deres markarealer fra landbrugsdrift.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Byrådet har den 31. maj 2022 besluttet at medfinansiere et femårigt EU-Life BioScape projekt på Endelave. Region Midtjylland er projektejere for det samlede BioScape projekt, der også omfatter projektområder i Hedensted og Lemvig kommuner.

Projektet på Endelave har til formål at beskytte grundvandsressourcen, da øen har et sårbart og lille grundvandsmagasin, der leverer drikkevand til alle borgere på øen.

Projektet har desuden til formål at beskytte øens særligt værdifulde natur, bidrage til forbedring af naturoplevelser, sikre bæredygtige levevilkår og fremtidsudsigter for øens beboere samt bidrage til en reduktion af næringsstoffer fra dyrkede marker til havet.

Horsens Kommune modtog en bevilling fra Landbrugsstyrelsen i foråret 2022 i form af et 2-årigt multifunktionelt jordfordelingsprojekt, hvor landbrugsproduktion sammentænkes med bl.a. biodiversitet, klimatilpasning og rent vandmiljø. I denne jordfordeling tages landbrugsarealer ud af drift for at give plads til naturen.

Jordfordelingen er et puslespil mellem områdets lodsejere, hvor deltagerne køber og sælger jord med hinanden samtidigt. Landbrugsstyrelsens jordforhandlere assisterede Horsens Kommune igennem alle forhandlinger med lodsejerne, om at gennemføre bytte, køb og salg af arealer.

Særligt for projektet på Endelave var dog, at Landbrugsstyrelsens multifunktionelle jordfordeling blev udvidet med en løsning, hvor lodsejerne afgav deres dyrkningsret til gengæld for en éngangs erstatning, der svarer til markedsværdiforskellen mellem deres arealers værdi som dyrket mark og værdi som naturareal.

Kommunen købte altså ikke jorden.

Derudover indeholdt projektet en ny tilgang til erstatningsudmåling. I stedet for den almindelige procedure, hvor der kun er to kategorier for udmåling af erstatningens størrelse, blev markerne vurderet mere finmasket.

En repræsentativ mængde af øens arealer blev gennemgået ved fysisk fremmøde, hvor markedsværdien af jorden blev vurderet af en vurderingsekspert og en gruppe lodsejerepræsentanter udpeget af øens landbrugere.

Forventningen i projektet var, at der kunne udtages 50 hektar markareal. Men resultatet blev udtagning af i alt 97,5 hektar markareal, der ikke længere må dyrkes med afgrøder.

Arealerne skal fremover holdes på lige fod med beskyttet natur. De må derfor ikke gødskes, sprøjtes eller omlægges. Der må kun ske naturvenlig drift på dem i form af slåning eller græsning. Al anden fremtidig aktivitet kræver forudgående vurdering og tilladelse fra kommunen, med henblik på at sikre forbedring af biodiversitet.

EU-life projektet har finansieret erstatninger på i alt 4,5 mio. kr. for knapt 68 hektar, mens ejeren af Endelave Vandværk, SAMN Forsyning ApS, finansierer udtagning af knapt 30 hektar for i alt 2,5 mio. kr.

Særligt vedr. grundvandsbeskyttelse

På arealer uden for indvindingsoplandet til Endelave Vandværk har aftalerne alene været frivillige.

Inden for indvindingsoplandet har Byrådet den 29. november 2022 besluttet, at Horsens Kommune er villig til at påbyde den nødvendige grundvandsbeskyttelse i form af rådighedsindskrænkninger, hvis der ikke kan indgås frivillige aftaler, om at udtage arealer fra landbrugsdrift.

Som tilføjelse til byrådsbeslutningen i november 2022 vedtog Byrådet den 28. marts 2023 uspecificerede matrikelnumre til den potentielle rådighedsindskrænkning.

To lodsejere var ikke villige til at indgå aftale om udtagning af deres areal inden for indvindingsoplandet. Disse lodsejere kan forvente påbud om samme dyrkningsbegrænsninger, som de frivillige aftaler blev indgået på.

SAMN Forsyning ApS forventer i forbindelse med dette en yderligere udgift til erstatninger.

Videre proces

Næste fase i BioScape-projektet er at ændre den nuværende pleje af beskyttede naturarealer og indføre naturvenlig drift på de nye arealer i samarbejde med lodsejere.

Samarbejdet skal fortsat bygge på dialog og frivillighed. Naturudviklingen på projektarealerne bliver fulgt af forskere fra Aarhus Universitet.

Projektet vil være afsluttet oktober 2026.

/FHL

Bilag

Kort over deklaraationsarealer

Punkt 7: BNK Orientering om miljøtilsynsindsatsen med virksomheder og landbrug i 2023

09.01.00-P00-1-24

Resume

Kommunerne fører tilsyn med, at miljøbeskyttelseslovens § 9 og husdyrbrugloven overholdes. Herunder føres tilsyn med kommunens tilsynspligtige virksomheder med en minimumsfrekvens fastlagt i tilsynsbekendtgørelsen.

Indsatsen på området skal årligt indberettes til Miljøstyrelsen. Nærværende sag indeholder orientering om denne indberetning.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

På både industriområdet og landbrugsområdet er styrelsens tilsynsfrekvenser overholdt for 2023. Derudover er de to foregående års efterslæb på industriområdet indhentet.

I 2023 var der pr. 31. december registreret 798 aktive, tilsynspligtige virksomheder og husdyrbrug i Horsens Kommune.

Tilsynspligtige virksomheder er f.eks. husdyrbrug, betonfabrikker, virksomheder med større oplag af kemikalier, autoværksteder, vaskehaller og større bagerier.

I alt er der, blandt de tilsynspligtige virksomheder, udført 260 tilsyn i 2023.

Den største andel af de samlede tilsyn var basistilsyn, hvor der er foretaget 183 tilsyn.

Et basistilsyn er et planlagt tilsyn, hvor virksomheden og husdyrbrugets samlede miljøforhold gennemgås. Samtidig kontrolleres, at vilkår i godkendelser og tilladelser samt direkte bindende krav i bekendtgørelser er overholdt.

Udover basistilsyn blev der udført 57 prioriterede tilsyn i 2023 hos virksomheder og husdyrbrug med en høj miljørisikoscore.

Her gennemgås de forhold og aktiviteter, der er årsag til den hyppigere tilsynsfrekvens.

Der blev udført et kampagnetilsyn i et udpeget, geografisk erhvervsområde i kommunen.

Tilsynet er en afgrænset, målrettet og planlagt tilsynsindsats rettet mod et geografisk område, branche eller et miljøtema.

Der er desuden udført 19 § 9-tilsyn jf. miljøtilsynsbekendtgørelsen.

§ 9-tilsyn udføres ud over de planlagte basistilsyn, f.eks. ved væsentlige miljøklager eller miljøuheld, når det er relevant før meddelelse eller revurdering af godkendelse eller senest 6 måneder efter, at der er konstateret væsentlige overtrædelser på et andet tilsyn.

Tilsynspligtige virksomheder i 2023	Basistilsyn	Prioriterede tilsyn	Kampagnetilsyn	§ 9-tilsyn	I alt udførte miljøtilsyn 2023
--	--------------------	----------------------------	-----------------------	-------------------	---------------------------------------

798	183	57	1	19	260
-----	-----	----	---	----	-----

/JPAG

Bilag

Tilsynsindberetning 2023

Punkt 8: BNK Orientering om statusopfølgning på budgetaftale 2024-2025

00.30.00-A21-1-23

Resume

Administrationen følger med faste intervaller op på de initiativer, der fastsættes politisk i budgetaftalerne.

Til orientering præsenteres Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget for status på de initiativer fra budgetaftale 2024-2025, "Velfærd, fællesskab og lokal ansvarlighed", der vedrører udvalget.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Administrationen beskriver løbende status på initiativerne fra budgetaftalerne og oplysningerne vedligeholdes i en samlet opfølgningsoversigt.

Opgaveoverskrifterne er så vidt muligt taget direkte fra budgetaftalen, for at lette gennemlæsningen og overskueligheden.

Opfølgningen præsenteres for de politiske udvalg to gange årligt.

Opfølgningen på de initiativer fra budgetaftale 2024-2025, "Velfærd, fællesskab og lokal ansvarlighed", der jf. styrelsesvedtægten hidrører Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget, er vedlagt som bilag.

Budgetaftale 2024-2025 er ligeledes vedlagt som bilag.

/JMC

Bilag

Budgetaftale 2024-2025

Opfølgning Budgetaftale 2024 Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget

Punkt 9: BNK Orientering fra formanden og administrationen

00.01.00-G01-302-23

Resume

Orientering fra formanden og administrationen.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Orientering om:

- Status på udrulning af nyt affaldssystem
- Den Nationale Energi- og CO2-beregner
- Resultat af udbud, lokal- og regionalruter

/BE

Punkt 10: Underskriftsark - Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget, 4.6.2024

00.13.06-P35-5-23

Resume

Underskrift af beslutningsprotokol.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkendte beslutningsprotokollen.

Sagsfremstilling

For at godkende og underskrive beslutningsprotokollen, skal mødedeltagerne klikke på "godkend".